

Romano hangos

15_{re}

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICE

ROČNÍK 16 • ČÍSLO 6 • VYŠLO 30. KVĚTNA 2014

úvodník

Srdečně zdravím všechny čtenáře a čtenářky Romano Hangos. Počinaje tímto číslem budu šéfredaktorem tohoto čtrnáctideníku, který jste si již zvykli číst. Nehledě na to, že nejsem Rom, s radostí přebírám do svých rukou romské kolo, které je nejen součástí vlajky, ale také symbolem našeho časopisu. Toto kolo budu držet pevně v rukou a budu se snažit, aby slovo, které veze, bylo zbrání těch, kteří jsou v nevýhodném postavení a příjemným počtením pro ty, kdo Romům přejí a rádi si Romano Hangos listují ve svém volném čase. Věřím, že nebudeme-li se bát, společným úsilím se nám podaří přimět českou majoritu zbavit se předsudků a nesmyslné nenávisi vůči tomu, kdo není „bílý“. Tak jako ne všichni Romové jsou krásní a dobří lidé, platí i to, že ne všichni Češi jsou slušní. Jsem přesvědčen, že každý člověk, nehledě na rasu a původ, má právo se vyvíjet a vzdělávat se podle své libosti. Také platí, že člověk, který něco dělá dobře a s pílí, nemá šanci nemít úspěch. Měli bychom si uvědomit, že každý vzdělaný Rom, každý fyzicky zdravý Rom, každý radostný Rom je přínosem nejen pro českou společnost, ale pro celou naši planetu. Budu rád, když náš časopis alespoň symbolicky bude usilovat o to, aby se romské povědomí o sobě zvýšilo a romský mýtus zářil, a aby existoval svobodný prostor pro Romy vyjádřit se o všem, co je trápí nebo naopak těší.

Tomuto číslu dominuje téma migrace. Také zde najdete fotoreportáž ze skvělé vydařené Muzejní noci. V souvislosti s volbami do Evropského parlamentu vám představíme článek z akce, kterou pořádá europoslanec Rostislav Lučanský. Závěrečná část povídky Gejzy Horvátha *Květen, lásky čas* vás nabudí na opravdu jarní náladu a rozhovor s taneční skupinou Dance the Yard snad bude inspirovat další lidi k celoživotnímu tanci a úspěchům.

Přeji příjemné čtení!

Sabir Agalarov

z obsahu

Téma čísla: migrace

strana 2, 3 a 7

Romská taneční skupina slaví úspěch

rozhovor Veroniky Kačové s Dance The Yard

strana 1

Květen, lásky čas

Dokončení povídky Gejzy Horvátha

strana 4 a 5

Atmosféra muzejní noci v Brně byla báječná

Brněnská muzejní noc se konala jako každoročně také v Muzeu romské kultury. Noc ze soboty 17. května celou propršelo, ani to však neodradilo naše návštěvníky. Děkujeme všem, kteří přišli!

Muzejní noc v Muzeu romské kultury je každoročně místem mnoha setkání.
foto: Lenka Grossmannová, Muzeum romské kultury

Fotoateliér v retro stylu prověřil smysl pro humor našich návštěvníků. Mile nás překvapili!

foto: Lenka Grossmannová, Muzeum romské kultury

Stálá expozice Příběh Romů byla ozdobena „živými exponáty“, na fotce Lucie Oračková v tradičním kostýmu.

foto: Lenka Grossmannová, Muzeum romské kultury

Vrcholem večera byl koncert rokycanské kapely Le Čavendar,

foto: Lenka Grossmannová, Muzeum romské kultury

Tanec dělá Romy a hudbu viditelnými – rozhovor se skupinou Dance the Yard.

Taneční skupina Dance the Yard je vynikajícím příkladem toho, že Romové mají mimořádný smysl pro rytmus. Skupina složená z pěti talentovaných romských tanečníků ukazuje světu, že nic není nemožné. Prvky HipHopu, Electric Boogie a chytře zvládnuté choreografie tvoří styl, který prosazuje Dance the Yard. Získání 2. místa na prestižní české soutěži EMCO DANCE LIFE 2014 při-

mělo členy skupiny uvažovat i nad profesionální celoživotní dráhou. Pojďme se společně podívat, jak na otázky Veroniky Kačové odpovídali zakladatel skupiny Dance the Yard Lukáš Holub a Markéta Funtiová.

Kde trénujete a jak často?

Tréninky probíhají v prostorách IQ ROMA Servis a konají se dvakrát týdně.

Kdo a kdy založil taneční skupinu Dance the yard?

Skupinu Dance the Yard založili v roce 2009 Lukáš Holub a Patrick Ruszo. Ze začátku šlo vše dobře, ale pak jsme si dali dva roky pauzu. Poslední dva roky trénujeme jako skupina. Dá se říct, že tančíme celý život, každý ale tančil jinde a přináší i svůj styl. Skupina Dance the Yard je propojením všech v jeden celek.

Jaký je váš cíl v tanci? Respektive v taneční skupině Dance the yard?

Svým tancem a svými úspěchy v něm chceme v první řadě inspirovat mladé Romy, aby tančili také.

Odkud berete inspiraci ve vašich tanečních sestavách?

Každý z členů má svoji inspiraci a nápady. Vše dáme dohromady.
Pokračování na str. 7

zprávy

PRAHA – Nová vládní Rada pro záležitosti romské menšiny je jmenována. Jedná se o proces, který následuje konec vládního období každé vlády. Se jmenováním nové vlády jsou jmenováni i noví členové takzvané Rady. Na 27. května bylo stanoveno i její první zasedání. Předsedou vládního orgánu pro záležitosti romské menšiny je ministr Jiří Dienstbier. Rada je složena z patnácti až osmnácti občanských členů a náměstků nebo náměstkyň ministrů vlády. Na prvním zasedání bude projednávána výroční zpráva Rady za rok 2013, výroční zpráva Agentury pro sociální začleňování za rok 2013, strategie integrace Romů do roku 2020 a také volba místopředsedy, který musí být zvolen z řad občanských členů Rady. S jejím úplným složením Vás jmenovitě seznámíme v příštím čísle Romano Hangos.

NOVÝ JIČÍN – Sedmadvacetiletý Tomáš Kačo nyní dokončuje magisterské studium na fakultě Akademie múzických umění v Praze a byl již přijat na prestižní vysokou hudební školu v americkém Bostonu na Berklee College of Music. Tento vynikající romský student začínal jako samouk, v jeho rodině žádný významný muzikant nebyl. Na americkou školu dělal přijímací zkoušky v Paříži a uspěl mezi 8 000 uchazeči. Pochází z chudé rodiny a mnoha sourozenců.

VYSOKÉ MÝTO – Je krásným příkladem, jak se věci v českých městech mají dělat. Vedení Vysokého Mýta se zde rozhodlo dát pracovní místa v takzvaných Technických službách více než padesáti Romům. Noví pracovníci dostali za úkol vybudovat jedno z parkovišť. Je zde také založeno sdružení Světélko, jehož náplní je připravit romské děti předškolního věku na školní docházku. Děti tak mají možnost využívat prostorů pronajímaných městem na sídlišti v Husově ulici. O bezpečnost a pořádek ve městě se starají i dva romští strážníci. To vše je možné nejen díky vstřícnosti města, ale velkou zásluhu má také chuť některých občanů se aktivně zapojit do veřejných věcí Vysokého Mýta. Tuto informaci nám přináší náš redaktor Romano Hangos, který byl osobně přítomen na zasedání Rady města, zástupců policie a občanských aktivistů.

BRNO – Amari kereka uspořádala dne 15. května již 6. ročník hudebního festivalu, který sama zorganizovala a realizovala. Amari kereka představuje Spolek fungující na základní a mateřské škole na Náměstí 28. října. Hosté, učitelé i sama ředitelka paní Altmannová byli jen přihlížejícími diváky fantastického, živého a spontánního vystoupení dětí několika základních škol v Brně v muzikálních, tanečních a divadelních performancích. To bylo na celém vystoupení to nejcennější. Náš redaktor byl opět přímým svědkem a unešeným divákem vystoupení dětí.

PRAHA – Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury v předvečer voleb poslanců do Evropského parlamentu předvedl několik politických kofemelců, jejichž cena může být pro českého politika s japonskými kofeiny dost vysoká. Okamura totiž nejdříve postavil ke kormidlu své volební lodě Kláru Samkovou, dříve známou jako horlivou obhájkyň Romů. Přestože její dřívější láska k Romům nešla dohromady s politickým programem Úsvitu, nikomu ze zúčastněných to nevadilo. Lehkomyslný postoj vedení Úsvitu přímé demokracie se vymstil ve chvíli, kdy vyšla na jevo milionová aféra, v jejímž středu stála právě Samková. „Podříznutí neřízené střely“, jak paní Samkovou již delší dobu označují média, proběhlo okamžitě. Je to něco, co lze vidět jako poněkud smutný folklor naší politické scény s příchutí hořkosti na jazyku.

LETY U PÍSKU – Letitý problém vepřina umístěného v prostorách bývalého koncentračního tábora, zřízeného za druhé světové války v Letech na Písecku pro Romy, zřejmě nevyřeší ani současná vláda Bohuslava Sobotky. Vše nasvědčuje tomu, že peníze na jeho likvidaci se v rozpočtu opět nenajdou. Současný premiér vyjádřil politování nad tím, že problém bývalého koncentračního tábora, ve kterém probíhaly zvěřské popravy internovaných Romů se redukuje na vepřin. Podle něj mnohem závažnější problém je latentní neboli skrytý rasismus, který existuje ve společnosti. Faktem je, že Sobotka opět nepochopil, že jedním z nejsilnějších symbolů českého latentního i nelatentního rasismu je právě vepřin v Letech na Písecku. Je nutné dodat, že odkup vepřina slíbila již v polovině devadesátých let vláda Václava Klause.

ÚHELNÁ – I zde je napětí na denním pořádku. Spolek Ester z Javorníku se nedokáže dohodnout s místním starostou a s místními majoritními obyvateli. Spolek Ester svojí dlouhodobou činností vytvořil slušné podmínky pro Romy, kteří tu jako málokde v republice mají příjemné podmínky pro život. Naopak starosta Ludvík Juřík se snaží přesvědčit veřejnost, že spolek Ester vytváří romské ghetto se všemi problémy, které z takového místa vyplývají. Skutečnost je ale taková, že Romové se zde opravdu nemají špatně, mají práci a starají se o své děti. Slušná infrastruktura, kterou Romové v Úhelně užívají je dílem Abe Staňka, který do města přivedl nejen Romy ale i Rumuny, a také získal podstatné financování na výstavbu slušného prostředí z grantového projektu Evropské Unie. Vše, co dnes vidíme v Úhelně, se zcela neslučuje s heslem starosty Juříka (KDU-ČSL) „vyčistit obec od Romů“, s nímž vstupoval do místních voleb a získal místo starosty.

**Chcete přispívat na naše anketní stránky?
Ozvěte se na rhango@volny.cz, nebo přímo
šéfredaktorovi na romanohangos@gmail.com.**

Evropské hodnoty o integraci menšin a imigrantů

Téma integrace menšin a imigrace, které jsme zvolili pro toto číslo Romano hangos, je předmětem zájmu i jiných zájmových skupin. Rád bych obrátil pozornost našich čtenářů na dvě z nich, pro které je toto téma velmi důležité. Je to pražský think-tank „Evropské hodnoty“, který úzce spolupracuje s Ligu lidských práv.

Byl jsem pozván k diskusi do panelu a následně debaty s poslanci našeho parlamentu a ministrem pro lidská práva Jiřím Dienstbierem.

V obou případech byly nastoleny velmi naléhavé otázky, jako:

- jaká by měla být role nevládních organizací ve veřejné diskusi o menšinách,
- jak je téma menšin a imigrantů uchopeno českými politickými stranami,
- jak by měly tzv. „mainstreamové“ strany reagovat na xenofobii ve společnosti i v okrajových politických subjektech.

Došlo mi, že všechny tyto naléhavé otázky nejsou politickými stranami vnímány jako důležité a že diskuse ve společnosti v rámci různých think-tanků, nevládních organizací i jiných institucí nevládního charakteru, jsou vlastně pokusem lidí ze zdola dokopat vládu i parlament, aby se touto závažnou problematikou zabývaly a vytvářely základnu pro naplňování práv menšin i přicházejících imigrantů podle hledisek humánní a demokratické společnosti.

Všechno ukazuje, že se to pohřbívá neděje. Alarmujících důkazů pro to je více než dost:

Narůstající podpora populistických stran, z nichž některé se již pohybují na hranici fašismu a jejich vstup do parlamentních těles – viz strana Úsvitu s Tomio Okamurou, neudržitelné postoje některých politiků ve Sněmovně i Senátu, stejně jako v některých samosprávách, které nacházejí širší podporu ve společnosti.

Nyní v souvislosti s volbami do Evropanlamentu hrozící nebezpečí přílivu kandidátů extrémně založených proti menšinám a imigrantům, jako nositelům názorů o nastolení administrativních opatření, která omezují demokratické principy při chování vůči nim, jejich právům a šancím na rovný přístup. Při tom neodstraňují příčinu a zdroj potíží. To je nebezpečí, které hrozí nyní i v Evropě, např. ve Francii,

Holandsku i Dánsku, dříve vyspělých a osvícených demokraciích.

Postoj Romů v ČR netřeba specifikovat jako jeden z nejhorších v Evropě, atd.

Z diskuse vrámci podobných think-tanků zaznívají mnohá doporučení a tom, jak by se politické strany měly chovat, aby omezily a co nejvíce zúžily prostor populismu a jeho nositelů. Bohužel, je to zatím jen debata vedená v úzkých kruzích expertů a jen omezeně na půdě nevládních organizací, které se zabývají konkrétní prací v oblasti lidských práv a třeba sociální situací a jejího dopadu na občany a nemají ani dost sil a prostředků, aby zkoumaly původní příčiny tohoto stavu, proti jehož důsledkům vykonávají obrannou práci. Nehledě na to, že v širší veřejnosti tato debata vedena není vůbec.

Nelze zmiňovat pro možnost tohoto článku vše, tedy jen několik postřehů, jak nám to nefunguje a jaké politiky, které si sami vybíráme ve volbách, máme k dispozici:

V jednom z těch panelů odpovídal poslanec Sněmovny za KDÚ-ČSL, Ondřej Benešík, dokonce předseda Výboru pro evropské záležitosti na otázku, jak si představuje řešení menšin, speciálně Romů. Řekl, že dobrý příklad je pro něj bývalý starosta města Vsetína, nynější senátor Jiří Čunek. Ten, jak známo, vystěhoval místní Romy do zřícenin Jeseníků. Na to přítomný Jiří Dienstbier opáčil, že Čunek jenom problém přesunul a nainstaloval těm samosprávám v Jeseníkách, kde ty zříceniny byly. Nevyřešil vůbec nic!

Na sympatické názory jiné po-

slankyně Sněmovny Markéty Adamové, předsdkyně Podvýboru pro lidská práva za TOP 09, že ona a její strana si umí dobře představit nějaký společný program realizace inkluzivního vzdělávání romských dětí, však na konkrétní dotaz, jak by si to představovala v praxi, již odpovědět nedokázala.

Takových příkladů by bylo více. Lidé, kteří byli zvoleni do parlamentních funkcí, nebo se stali členy vlády, mají vesměs představy o řešení, které v těch horších případech jsou založeny na předsudcích a v těch lepších na nevzdělanosti nebo nedostatečné odborné fundovanosti. Názory expertů na tyto otázky a názory příslušníků menšin, včetně romské, jsou jiné a nemohou se dostat ani k těm, kteří za realizaci nesou odpovědnost.

Po třídvaceti letech budování demokracie je ve společnosti dosti lidí, kteří už vědí, jak by bylo možno problémy racionálně i v zájmu celé společnosti řešit. Jde jen o to, aby se k řešení dostali nebo aby byli řádně vyslyšeni. To by mohl být i dobrý základ k tomu, aby konečně nastolené problémy k řešení procházely napříč politickým spektrem a byly vnímány jako racionální, zbaveny politických klíšé, neodbornosti a předsudků.

Poznámky:

Think-tank – myšlenkový a ideový soubor určité skupiny k nějakému tématu.

Mainstreamová politická strana – je strana vládní nebo opoziční, udávající tón v politice, obvykle parlamentní.

Karel Holomek

foto: Sabir Agalarov

První letošní zasedání Rady vlády pro záležitosti Romů

27. ledna proběhlo na Úřadu vlády první letošní zasedání Rady vlády pro záležitosti Romů. Tato Rada, která má tak říkajíc agendu Romů ve své odpovědnosti, je vždy nově jmenována s nově vytvořenou vládou a s jejím skončením končí i funkční období této Rady. S demisí Nečasovy vlády skončila i činnost předcházející Rady a od té doby uplynulo více než rok, protože následující vláda Jiřího Rusnoka byla rovněž v demisi.

V příštím čísle RH Vás seznámíme se jmény členů Rady vybranými z tzv. občanské sféry, protože druhou část tvoří někteří z ministrů nebo jejich náměstků.

Předsedou Rady je ministr pro lidská práva a legislativu Jiří Dien-

stbier, místopředsedou ze strany občanských členů byl vybrán David Beňák, který je jinak také vedoucím sociálního odboru na Praze 5, druhou místopředsdkyní byla vybrána další členka vlády, a sice ministryně práce a sociálních věcí paní Marksová-Tominová. Dá se tedy říci, že se jedná o hvězdné obsazení této Rady, což se zatím nikdy jindy v minulosti nestalo. Uvidíme, zda odraz tohoto svitu se ukáže v reálu vládní činnosti pocházející z návrhů této Rady jdoucích do vlády v opatřeních, týkajících se Romů.

V tomto prvním úvodním jednání byly ještě projednány výsledky podpory terénní práce prováděné

na radnicích měst, prevence sociálního vyloučení a komunitní práce pro nevládní organizace a podpora koordinátorů pro romské záležitosti na hejtmanstvích a to proto, aby se finanční podpora zmíněné práce dostala k adresátům alespoň v nějakém vyhovujícím čase.

Z předkládaných vládních materiálů se dostalo největší kritiky Strategii integrace Romů do roku 2020. Má být proto podrobena další diskusi nejen ve vládní Radě, ale i v širší veřejnosti.

O podrobnostech programu integrace Romů, jakož i dalších projednáváných bodech na zasedání Rady, Vás budeme informovat v příštím čísle Romano hangos. **(kh)**

Anketní otázka

Jaké výhody a jaké nevýhody přináší migrace do České republiky?

Lukáš Müller

moderátor, Ostrava

Řekl bych, že migrace je přirozenou součástí volného pohybu osob a slobodné vůle vybrat si, kde chceme žít.

Nám to poskytuje jedinečnou možnost poznávat nové zvyky, novou kulturu a nové lidi. Na druhou stranu to sebou nese i jistá rizika, protože ne všichni migranti jsou ochotní přistoupit na naše pravidla a naše zákony.

Alena Horváthová

asistent pedagoga, Ostrava

Migrace s sebou přináší a utváří to, co je pak označováno těmi, kdo migrují jako diskriminace. Jakákoli odlišnost je vnímána negativně a narušuje klid a pohodu takzvaných „slušných místních.“

Antonie Burianská

místopředsedkyně Strany rovných příležitostí, Vítkov

Po roce 1989, kdy u nás v ČR proběhla „Sametová revoluce“, se otevřel svět, jak přílivu cizinců na naše území, tak odchodu občanů z naší země za prací do ciziny. V ČR žijí Rusové, Slováci, Maďari, Vietnamci – ti tvoří poměrně velkou část migrantů v obchodním průmyslu, Řekové, Muslimové, Indové. Žije zde také poměrně velká část studentů, kteří u nás studují na vysokých školách a univerzitách, neboť v jejich vlasti nebyla dostatečná možnost studovat. Každý člověk na této planetě má možnost vybrat si místo, kde chce žít. Je to volba každého z nás. V ČR začal rapidně vzrůstat počet cizinců, kteří k nám vesměs přicházejí za prací, anebo hledají nový domov, kde založí rodinu a budou žít. Jsme otevřenou zemí, která nabízí na pracovním trhu práci a podnikatelé si mnou ruce nad levnou pracovní silou. Přicházejí k nám jak méně vzdělaní cizinci, tak ve větší míře cizinci vysocí vzdělaní, kteří právě na úkor přežití vezmou za vděk i práci, která je méně ohodnocena dle jejich kvality. Tím pádem dopadají na naše občany sociální dávky, neboť práci, kterou by mohli zastávat naši občané, dostanou právě cizinci – migranti, kteří jsou ochotni přijmout méně placenou, i když zodpovědnou práci. Jsou zde i cizinci, kteří u nás pracují jen sezonně, a to je ještě horší kámen úrazu, neboť občané, kteří jsou na sociálních dávkách, si mohli o sezóně přilepšit k podpoře, která je v ČR velice nízká, mnohdy nestačí ani na základní potřeby člověka. Na druhou stranu mohou říct, že je zde i pozitivní přínos přílivu migrantů do ČR. Podnikatelé z řad cizinců nabízejí daleko nižší ceny za své výrobky a služby, což je velice přínosné pro občany ČR, kteří mají nižší příjem. Jedná se převážně o vietnamské obchodníky. Těmto obchodníkům se v naší zemi velice daří a dá se říct, že jejich obchodní duch je velice všestranný.

Migranti nám také přináší možnost nahlédnout do jejich kultury, zvyků a tradic, a v tom vidím velké plus pro náš národ. Učíme se vzájemně. Cizinci v naší zemi jsou velice aktivní a dokáží ukázat, že jsou schopni v naší zemi žít a dokonale se začlenit do společnosti. V některých ohledech života umí být daleko lepší než my a máme se navzájem hodně co učit.

Miroslav Kovac

Postoloprty, Předseda sdružení Forum CZ a kandidát Strany rovných příležitostí do EP.

Každý člověk má určité potřeby, sny, touhy. Pokud se ve své domovské zemi nemůže seberealizovat, hledá způsob, jak tento deficit řešit. Hlavní příčinou migrace jsou tedy ekonomické faktory jako touha po vyšší mzdě, získání majetku, a tím lepší společenské postavení, pokud pomínu třeba politickou migraci, migraci z důvodu obavy o život atd. Migranti jsou dnes, ale i do budoucna, důležitou hybnou silou ekonomiky a hospodářského růstu země. ČR se potýká se stále se snižující porodností, což má za následek demografický pokles počtu obyvatel a jejich postupné stárnutí, a to sebou přináší hospodářské obtíže. V tomto případě se migrace stává nezastupitelným nositelem populačních přírůstků a hospodářského růstu. Příchod zahraničních migrantů využívají především zaměstnavatelé, kteří se snaží minimalizovat náklady za práci, čímž jsou schopni třeba rozšířit výrobu, nebo snížit cenu výrobku. To umožňuje pružnější trh a konkurenceschopnost. Zákon chrání náš trh tím, že zahraniční pracovník může být zaměstnán až poté, kdy místo nemůže být obsazeno domácím pracovníkem, třeba z důvodu nezájmu. Tím se předchází situaci, že by migranti přebírali volná pracovní místa občanům, ale zároveň taková pracovní místa mohou být obsazena. Pro ekonomiku státu jsou pracující migranti, dlouhodobě pobývající na našem území přínosem, protože ze mzdy odvádějí sociální a zdravotní pojištění, ze kterého pak návratem do domovské krajiny nečerpají, a peníze se přerozdělují našim důchodcům. Rovněž, pokud jsou hlášeni k trvalému pobytu, jsou přínosem pro města tím, že město může disponovat většími finančními prostředky (které z daní přerozděluje stát), případně, pokud mají na území města firmu, určité procento z daní se vrací do městského rozpočtu. Migranti žijící dlouhodobě v ČR se také podílejí investicemi do nemovitostí. Více obyvatel ve městě vytváří poptávku po službách, což vytváří nové příležitosti k podnikání a nová pracovní místa. Přispívají třeba rozšířením sortimentu, cizokrajnou gastronomii atd. Krátkodobé pobyty z tohoto ohledu nejsou pro stát příliš hospodářsky zajímavé. Nevýhodou je hlavně kulturní nebo náboženská odlišnost, různorodost. Naše společnost je nacionalisticky radikalizovaná, přestože se mohou naše kultury vzájemně obohatit. Obvykle migranti, kteří žijí dlouhodobě na našem území, přejímají naše zvyklosti a zvyky.

Rostislav Lučanský dal sliby a dobrou zábavu

Dvacátého května, na velkém parkovišti naproti obchodního centra Vaňkovka v Brně, se uskutečnila předvolební akce kandidáta číslo 1. Romské demokratické strany (RDS) do Evropského parlamentu Rastislava Lučanského. Romský politik spolu se svými kolegy zde vyzval všechny Romy, aby se nevzdávali boje za svoje místo pod sluncem. „Vládlo zde mnoho různých vlád, avšak problémy zůstaly nevyřešené. Jsem pro zrušení ubytoven, ve kterých v nedůstojných podmínkách žijí Romové. Jsem také pro vytváření projektů, které zajistí Romům práci a jsem také pro podporu podnikání a plnohodnotné začlenění Romů do české majority,“ vysvětlil svůj postoj Rostislav Lučanský romské veřejnosti.

Rastislav Lučanský kandiduje do Evropského parlamentu poprvé, o to však jasnější jsou jeho politické cíle. Důležitým poselstvím RDS je přesvědčit svět o tom, že mýtus o nepracovitých Romech je jen pohádkou nepřejících. Ve skutečnosti Romové soutěží i mezi sebou, kdo

je lepší pracant. Problémem zůstává nedostatek příležitosti pro Romy, kteří po celý život nedostávají šanci ve společnosti se uplatnit a být přínosní pro sebe, své rodiny a celou zemi.

Na místě konání akce se sešlo neobvykle velké množství Romů všech věkových kategorií. Po své řeči pan Lučanský dal prostor svým kolegům ze strany a pak dětem. Kromě romské hymny „Gelem Ge-

lem“ zazněly různé romské melodie, vystoupili tanečníci z brněnské taneční skupiny Mercí. Milé emoce také vyvolalo vystoupení malého houslisty Jaroslava Brzobohatého. Celou akci moderoval a bavil legendární brněnský DJ Eddy-K. Událost na počest kandidáta do Evropského parlamentu č. 1. Rastislava Lučanského proběhla v poklidné a veselé atmosféře.

Sabir Agalarov

Vystoupení tanečnicků ze skupiny Mercí.

foto: Sabir Agalarov

komentář

Co mají společného Okamura a Vandas?

SABIR AGALAROV

Předvolební prezentace Tomia Okamury v sociálních sítích ukazuje, že téměř všechno. Výroky lídrů strany DSSS a hnutí Úsvit přímé demokracie by si jako z oka vypadly. V první řadě je vidět, že se oba předsedové svých stran tvrdě a populisticky vymezují vůči Evropské unii. Zatímco Tomáš Vandas vidí v EU kotel, ve kterém se taví česká identita, Tomio Okamura ji považuje za děsný a podivný organismus, ve kterém hoří peníze daňových poplatníků. Z EU by podle obou kandidátů do Evropského parlamentu měla zůstat jen možnost cestovat a neregulovaně převážet zboží a služby. Tomio Okamura a vůdce Dělnické strany se shodnou i v dalších otázkách, jako je například imigrační politika a také otázka romské menšiny v ČR. Zatímco Tomio Okamura je pro zpřísnění imigrační politiky pro nepřizpůsobivé imigranty a náboženské fanatiky, jeho kolega z Dělnické strany zdůrazňuje nebezpečí náplavy přivandrovalců z arabského světa a východních zemí. Na čem se oba politici také shodnou, je romská otázka. Oba by ji řešili stejně a klidně by mohli i spolupracovat. Zatímco praktiky Dělnické strany zaměřené na likvidaci romské menšiny jsou všem děsivě známé, hnutí Úsvit přímé demokracie nepřestává překvapovat. Ve svém posledním článku zveřejněném na sociální síti Facebook advokátka a kandidátka do Evropského parlamentu za Úsvit Kateřina Radostová přirovnává Romy k Medúzám, které jsou neužitečné a vždy otravné. Ve svém pamfletu, s nefalšovanou závistí ilustruje „správné řešení romské otázky“ na příkladech evropských zemí. Má na mysli ničení romských táborů ve Francii pravicovými extrémisty s buldozerem a snahu některých italských ultrapravicových populistů nastěhovat Romy do bytových kontejnerů. Podle kandidátky hnutí Úsvit přímé demokracie se Romové musí připravit nejen na slovní urážky, ale i na fyzické útoky. To by ale opravdu stačilo! Vidíme jasně, že stejně jako Vandasova Dělnická strana tak i Hnutí Úsvit se profilují jako ultrapravicové, rasistické strany, jejichž hlavní inspirací jsou takové ikony fašismu a nacismu, jakými byli Mussolini a Hitler. Volání po fyzické likvidaci „nepřizpůsobivých“ a vyhoštění „imigrantů“ se stává v nedemokratických státech jako je dnešní Rusko velmi moderním a funkčním nástrojem získání voličské základny pro lidi plně nenávisti a touhy po moci. Věříme, že Česká republika je stále státem, ve kterém svoboda, demokracie a lidská důstojnost je prioritní kvalitou a společnou hodnotou všech občanů.

S politováním se díváme na ty, kdo vidí v Romech a imigrantech důvody vlastního neštěstí. Zlepšení postavení Romů v ČR a celé Evropě je samozřejmě v první řadě úkolem samotných Romů, avšak také v neposlední řadě záleží i na vůli celé evropské společnosti, která umožní všem svým občanům bez rozdílu vést důstojný život a poskytne prostor pro osobní a profesní rozvoj. Jako tolerantní demokraté rádi vidíme politickou rozmanitost v politické aréně, ale jako občané této země nemůžeme připustit, aby do důležitých státních a evropských institucí pronikali politici, jejichž hnací silou je populismus, nenávist a rasistická zloba.

Kdo chce národ osvobodit od jeho dnešních, původně mu však cizích projevů a zlovyků, bude ho muset nejprve osvobodit od cizího původu těchto projevů a zlovyků. (Adolf Hitler. Mein Kampf. str. 247)

Dětské okénko

Dětský fotokroužek DYK FOTO dokumentoval průběh Brněnské muzejní noci i v Muzeu romské kultury. Jedno z dětí nejnavštěvovanějších míst byla výstava Romové a sport, kde vznikla tahle fotka. Malá návštěvnice si výstavu evidentně užívá.

foto: Enrico

Květen, lásky čas

(dokončení z minulého čísla)

Posadila se na koně a v nastupujícím šilenství vášně začala čarovat, a přitom i rozvzrávat starou a skoro už rozbitou postel. Jako vlašťovička sedící na elektrickém drátě vydávala ze sebe slastné zvuky a tiché omamující výkřiky. Dech se jí přitom zrychloval a ona blahem šeptala a sténala jak v posilovně: „Jóóóóóó Deeevlaaaaaa. Mááááámo, Aaaaaach Boooooože, jááj, jááááj.“ A Khaňa pod tíhou opojení, slasti, rozkoše a napětí spustil své posilující policejné sexuální orgie: „Čubko, lubňije, na koho myslíš?“ a dál se vypyťoval, „Sviňo, řekni, kdo tě připravil o panenství a co jsi si přitom četla? Proč jsi na mě nepočkala?“ Jožarka mu chvějícím se koktavým hlasem tiše odhalila své nitro: „Rakloro, baro čhavo, už, už, už to bude, eščík chvíličku, láska moja vydrž. More, drž, ty buzerante!“ Něžně mu vyznávala lásku a posilovala partnerské pouto. Tvář měla zamaskovanou svými vlasy a dál zrychlovala vrzot postele. Gitanas duo se od daně milovalo a vedoucí Jožarka s velkou rozkoší a slastí měřila svého muže i sama sebe. Ze zavřenými očima se řítila vstříc svému blízkému se chaosu a rozvratu osobnosti. A když se už i Khaňa blížil na vrchol hory Mount Everest, tak ji zapřísahal: „Jožarko, aby tvoje matka chcipla, řekni pravdu, miluješ mě? Chceš mít se mnou dítě?“ Jožarka se mu dívala do očí, už věděla, co bude následovat. S plným nasazením vyšla vstříc jeho rozkoši a přitom slastně šeptala: „Ano peloš, miluji tě, chci mít s tebou dítě.“ Tajemná síla rozezněla kouzelné zvony a nebeský zázrak spustil své dílo. Boží světlo objalo milující se dvojici, zem duněla a Mount Everest se trásl. I těla milenců se slastí trásla, tála a rozkoší svíjela. S milostným křikem, celí udýchání a s hysterií v těle letěli oba s radostí do nekonečné dálky, letěli do svého cíle. Pluli rájem, vznášeli se a dotýkali se přitom Boha. Pod tíhou emocí ztratili vědomí, jejich uvolněná těla padla příjemnou únavou a nastalo dlouhé ticho.

Puty s okem u klíčové dírky a s rukou v kalhotách se sám dolaďoval a vzrušený dál sledoval nebeské dílo. Viděl, jak zvony v dálce už jen doznívají. Jak nebesky i duševně sblížení Khaňa a Jožarka utiňují bouři svých těl. Navzájem se odměňují, hladí a zahrnují polibky vděčnosti. „Šak už dost, nebo ze mě sedřeš kůži. Puty čeká,“ mnilil Khaňa ve snaze zamaskovat páření. Po chvíli už oblečený vyšel se saxofonem v ruce a hrál píseň: „Na shledanou, na shledanou...“ a zdobil ji cikánskými čardášovými figurami. Jožarka vešla do kuchyně, jednu nohu měla bosou a na druhé měla polopapuču, ciganku. „No, tak už běž, ty nashledanou,“ a přitom si spokojeně upravovala rozčuchané

vlasy, rozhozená prsa v blůzce i šírokou sukni. Khaňa se s ní loučil: „Tak ahoj, čhaje!“ Jožarka, nevěděla, co přesně slovo ahoj znamená, myslela si, že to je nějaké prokletí: „Aby tebe ahoj, tvoji matku ahoj, i celou tvoji rodinu ahoj!“ proklínala manžela. „Lubňije, čím jsem si to zasloužil?“ a Khaňa už natahoval ruku, že jí jednu vylepí. Puty na to: „Móóóre, nech toho, však nebyt jí, tak bys nelítal vesmírem jak Gagarin. Užil sis, tak co ještě chceš?“ Khaňa si to uvědomil, vzal saxofon a spolu s Putym se vydali na cestu do kulturáku.

Ostatní muzikanti už na ně netrpklivě čekali, a když je viděli přicházet, nezdrželi se narážek: „Khaňovi umývala manželka záda, že?“ A Puty na to: „Jááj, a jak dlouho. Až jim voda vystydla.“ Celou cestu do kulturáku se Khaňa bránil a ostatní muzikanti se tomu smáli, a vlastně mu záviděli. Do kroku jim městský rozhlas hrál písničku: Vyfecel Gagarin na velkém korábe a pan John Kennedy za uchem se škrabe. Bubeník s velkým bubnem vepředu bouchal do rytmu tak, až protřhl jednu ze dvou blan. Puty na něj křičí: „Jáj, more, co děláš? Šak si protřhl blánu! Jak teď budeš hrát?“ A bubeník na to: „Nebojce še nič. Šak to ňe moja žena, že mala len jednu blanu, moj buben ma dve a hrac še budzel!“ Jen co vešli Romaštar do sálu, už je vítal výčepník s flaškou v ruce. Každý si dal panáka a zatímco ostatní muzikanti na pódiu rozbalovali nástroje, Khaňa se dál seznamoval s hospodským a příkrmoval se. Po chvílce byl zase na mol. Do sálu přicházelo víc a víc lidí. V sedm hodin začali hrát Romaštar první písničku: Je, je, je nás jedenáct. Už u prvního refrénu Khaňa nebyl schopen stát na nohou, natož hrát. Sedl si na židli a usnul. Teď by se za něho Jožarka opravdu styděla. Khaňovi visel saxofon na krku, nohy měl roztažené, ruce mu bezvládně visely vedle židle a vlasy měl rozhozené jako dirigent. Škodolibý Puty navrhoval muzikantům obnažit mu jeho pýchu, ale ti mu na lep nesedli a Khaňu schovali i se židli za oponu. Se zdviženým prstem potom přednesli Putymu rčení: „Kdo se směje naposled, ten se směje nejípl!“ Puty chtěl Khaňovi pomoci, poprosil číšnici důchodkyni, aby mu udělala silné kafe a zanesla mu ho za oponu. Krátce nato muzikanti viděli, jak kuchařka z obecní sukní s baretkou na hlavě a s poprsím na břiše nese Khaňovi obcerstvení. Nikdo tomu nevěnoval žádnou zvláštní pozornost, číšnice působila dojmem, že v zimě chodí do lesa na jahody a v létě na koupaliště s lyžemi na nohou.

Zábava byla v plném proudu a muzikanti museli hrát i bez saxofonu. Do sálu vplouvaly v krojích ženy a dcery významných vesnických osobností a sedláků. Sperm-

banka Puty, celý pomatený, s rozšířenými a třesoucími se nozdrami nevěděl, kterou si má vybrat. Nejraději by chtěl všechny, stejně jako jeho otec Kuku. Ten si uměl zaříditi život. Měl čtyři ženy, do práce nechodil, všichni pracovali jen doma a k bohatému a slastnému životu jim stačila postel a dětské přídavky. Ale Puty, na rozdíl od svého otce, chtěl mít jen jednu manželku a dva syny, ze kterých chtěl mít prvotřídní muzikanty, prostě hudební perly. Svému otci slíbil, že dnes zplodí jednoho z nich. Zpíval, jódloval jak alpský Tyrolák, upozorňoval na sebe hlasem pubertáka a mutanta, harmoniku roztahoval až k prasknutí. Zrovna hráli charleston: Babičko, prosím tě, splň mi přání, a on už si vybíral perlorodku. Vtom vyšel zpoza opony Khaňa, na hlavě měl baretku s anténou a vysílal. Hrál úplně jinou písničku, mexický hit: „Kukurukuku Paloma“, a byl celý černý od sazí. Umazal se, když spadnul ze židle u kamen, u kterých byly na podlaže vysypané saze. Lidi v sále si mysleli, že je to součást estrádního vystoupení. Nikdo netancoval, všichni stáli, sál burácel potleskem, pís-kotem i smíchem. Khaňa se smál také, i když nevěděl čemu, a celý pomatený tleskal i on. Muzikanti toho využili a vyhlásili pauzu. Čekala na ně večere. Jídlo jim donesla číšnice na pódium, a když se do něho muzikanti pustili, vypadalo to, že začalo divadelní představení.

Opilý černoch Khaňa se těšil na horkou polévku. Na stole však byla jen mísa s párky, které plavaly ve vodě jak chciplé ryby. Když se pokoušel ulovit párek vidličkou, nešlo to. Hlady celý nedočkavý vzal párek do ruky a chtěl do něj kousnout, ale také to nešlo. Rozčilil se a přiložil si ho k poklopci: „Jaj, dikhen, párekl!“ Lidi tleskali jeho hereckému výkonu, a on, když si všimnul, že ostatní muzikanti párky loupou, pokusil se o totéž. Jenomže fólie se mu lepila na prsty, snažil se ji sklepat a přitom klel: „Aby jich šlak trefil, dikh, do čeho to balí! No, jak se tomu volá?“ Najednou si vzpomněl: „Šak to je primarius.“ Lidi v sále znovu buráceli, i on s pusou od ucha k uchu se smál. Když Puty viděl, že z mezer zubů mu trčí chlupy, zeptal se ho: „Byla tadý Jožarka?“ Místo odpovědi dal Khaňa směrem k výčepu pokyn číšnici a ona byla v mžiku na pódiu s plným tácem piva a panáků. Mokrým hadrem mu očistila tvář od černých sazí, a muzikantům to bylo hned jasné. Smáli se, až se za břicha popadali. Uprostřed sálu se v krojích točily ženy a dcery zkonfiskovaných sedláků. V krojových skafandrech a s kuklami na hlavách točili se v kruhu, tancovali a zpívali manifestační písně zaměřené proti kolektivizaci venkova.

Puty si prohlížel ženy a jednu z nich si vybral. Domluvili se očima a šli ven. Přišel jeho okamžik,

ve tmě s ní vedl „chandžale“ (erotické) řeči, až se z ní jiskřilo a narovnávalo se jí peří. Libali se. Zkušný Puty měl ruce všude. Sáhl jí i na svět. V tom se rozechvělá gádži proměnila v dábla. Začala ho fackovat, rvát mu vlasy, trhat z něj naškrobenou košili a kousala jej do rtu tak, až mu tekla krev. Puty se lekl a celý od krve utekl do sálu a rovnou na pódium k muzikantům. Roztřeseným hlasem úpěl: „Jaj, kluci, mám strach! Dílňi gádži, chtěla se se mnou prát! Jedinou košili mi roztrhala a pokousala mě!“ Když ale Romaštar viděli, že ho perlorodka znovu nahání a volá ven do tmy, smáli se mu. On se však z pódia ani nehnul a harmoniku už roztahoval sotva napůl.

Když potom po půlnoci začala mela, bil se každý s každým. Puty využil situace a dopíjel načaté lahve se samohonkou, kterých bylo na stolech všude plno. Za chvíli byl na mol. Romaštar ze sálu utekli, ale Puty už neměl šanci. Našla si ho perlorodka a tahala ho ze sálu ven, aby dokončil, co začal. On se bránil, ale neubráníl. Už se rozednívalo a Puty nahý s harmonikou na zádech, ještě pořád zadělával na muzikanta. Gádžovka, v poloze na všechny čtyři, se chvěla rozkoší, prsa se jí divoce houpala a přitom křičela rozkazy: „Šak daj dolů tu harmoniu, ty vajčaku!“ Puty křičí: „Ne! Ani za Boha!“ V duchu si bral na pomoc i Bibli. „Bóóóže, teď kdybych ze sebe sundal harmoniku, můj syn by už nikdy nebyl muzikant!“ Perlorodka mu kousala ruce, škrábala ho, trhala si vlasy a křičela: „Já chci mít syna hasiče!“ On na to: „A co když se bude hlásit na svět i s požární stříkačkou?“ Ta představa ji vystrašila a zařvala: „Zpívej, chci mít syna zpěváka, Boha tvého cigánského!“ Puty s harmonikou na zádech se dál brodil bažinou a strachy zpíval: „Můj

národ nesmí zhynout, jááááj, Romale, čhavale, lalalalala...“ a pořad dával život svému synovi. Jejich orgie nebraly konce, perlorodka vrtěla hýžděmi jak na diskotéce, přitom řvala, křičela a rozkazovala. V dále štekali psi, kohouti kokrhali, a zrovna když Puty vyprazdňoval zavazadlový prostor se životem svého syna, tak se ranním tichem ozvaly rozjařené hlasy blízkých se opilců. „Cigan, jaké jméno dáme našemu dítěátku?“ zeptala se něžně gadži Putyho. Když chtěl odpovědět, najednou uslyšel výkřik: „Cigán hraje!“ Když se nahý a pomatený Puty otočil, viděl pět opilých gádžů. Lekl se a už neváhal ani chvíli, začal hned hrát písničku: „A můj otec z Markušovec zvalil macer na pokrovec.“ Nahá perlorodka zase spustila křik: „Špívaj!“ Puty nevěděl, která bije, jak přestal hrát, začaly lítat facky jedna za druhou, všichni ho mlátili hlava nehlava. Vzal nohy na ramena a nahý utikal do osady, co mu nohy stačily, až se za ním prášilo.

Když doběhl k osadě, zpomalil, chtěl potichu a kradmo projít kolem cikánských domů, aby ho nikdo neviděl. Měl však smůlu. Romové už byli vzhůru, stáli před svými baráky, jedni kouřili, druzí se jen tak kochali začínajícím ránem, ženy praly a věšely prádlo. Neměl jinou možnost, než kolem nich projít nahý. Doprovázel ho smích, narážky žen i dětí.

Než se Puty dostal domů, viděla ho nahého celá osada. Jeho otec Kuku i se svým harémem na něj už čekal venku před barákem. Nahý chudák Puty dostal výprask ještě od Maharadži. To byla ostuda! Puty dlouho nechodil mezi Cikány. A když vyšel po dlouhé době poprvé, tak vykládal, že ještě nikdy nezažil takový rasismus, jak v onu májovou sobotu večer a v neděli ráno.

Gejza Horváth

O majos hin, kamavibnaskero idejos

(Dujto koter)

O Putis dureder dikhl'as perdal kl'ejakri chevori, izdralas, u le vasteha andre cholov kerelas peske korokoro lačhes. Dikhelas, sar o harangi imar na maren, aľe lengro hangos hin dural mek te šundžol. Dikhelas, sar o Khaňas the e Jožarka

hine prephandle le ňeboha, la vodžaha, sar dolabol andre lende e jag, sar našľol andre lende e burka. Sar jekh pal aver bajinel, keren peske lačhes, hlaskinen pes, čumiden, the sar jekh avreske kerel bari kedva. „Sem imar dost, bo cirdeha pal ma tele e cipa. O Putis užarel,“

phendža o Khaňas, the kamelas, kaj o Putis ňisostar te na džanel. The pal oda maj aviľas avri le saxofonoħa pre men ki o Putis a bašavelas giľori: „Na shledanou, na shledanou,“ the pečarelas andre o romane čardašova figuri. E Jožarka aviľas andre kuchňa tiž, jekh pindro pindran-

go, pre aver e papučka. „No, sem imar dža, tu nashledanou,“ a paš oda peske prikerelas o bala, o kolľina andre bľuzka, the e buchľi rokľa. O Khaňas lake phenel: „Ahoj, čhaje!“ E Jožarka nadžanelas, s'oda ahoj hin, duminelas peske, kaj oda hin varesavo košiben. „Ta kaj

tuke te avel ahoj, tira dake ahoj, he tira calone fajtake ahoj!“ košelase Jožarka peskre romes. „Lubňije, ta soha mange tutar kada zasogalindžom?“ A džalas la imar te pekel jekh pal o muj. O Putis phenel: „Móóóre, de smirom, sem te na joj, ta ani bi pes nadochudľalas andro

ňebos, na ľecindžalas bi avka sar o Gagarin. Sem has tuke lačhes, ta so mek kames?“ O Khañas čitl’iľas, iľas o saxofonos u jekhetane le Putiha pes dine avri pro drom andro kulturakos.

Okla lavutara pre lende imar užarenas u sar dikhle, hoj imar aven, chudle peske te kerel pheras: „Le Khañaske thovelas e romňi o dumo, so?“ A o Putis phenel: „Jáááj, a sar dluhones. Až lenge o paňi šil’al’ila.“ Calo drom pes o Khañas braňinelas a o lavutara lestar asanas, he zavidzinenas leske. Andál o ampl’ioni šundžolas pre calo gav te bašavel gil’ori: „Vyľecel Gagarin na vel’kým korábe a pan John Kennedy za uchom še škrabe.“ O bubňistas la bara bubnaha džalas anglal, the marelas andro tempos avka zorales, kaj prečhindža e blana pre bubna. O Putis pre leste vičinel, kerel bida: „Ta so keres, more? Sem čhingerdžal e blana! Ta sar akana bašaveha?“ O bubňistas phenel: „Ma daran nič. Sem oda nane miri romňi, hoj has la ča jekh blana, la bubna hin duj blani a adadžives pes bašavela, ma daran!“ Sar doavle o lavutara andre zala, dikhle, hoj o karčmarošis pre lende imar užarel pherde cakloha. Savore pile po jekh štamperľikos, a kim okla lavutara pro varštakos imar rozbaľine nas o sersamos, o Khañas pijelas dureder, čhivkerlas andre peste e paľenka jekh pal aver. Hinke maľiľas, has koro mato. Andre zala avenas buter the buter manuša. Efta orendar chudle o Roma štar te bašavel peršo gil’ori: Je, je, je nás jednáct. O Kňahas imar paš o peršo refrenos nahas štonc te terdžol pro pindre u na mek te bašavel. Bešľas peske pro stolkos, the zasučas. Aka na bi pes pal leste e Jožarka imar čačes ladžalas. Le Khañaske figinelas o saxofonos pre men, o pindre has les rozcirdle, o vasta leske figinenas sar muleske u o bala has les rozčhide sar le dirigentos. O Putis, baro vibito manuš, kerlas upre le lavutaren, kaj leske te len avri andal e cholov leskro baripen, kaj savore te dikhen leskro udos. O čhave pre ada napriačhle, kerde pro Putis bida, the garude le Khañas he le stolkoha pal e opona. Le Putiske paľis phende: „Sem mek dikhaha, so tu dokazineha, sar tu adadžives asaha!“ Ladžardo Putis kamelas le Khañaske te šigitinel, pomangľa la čašňička, kaj leske te kerel zoraľi kaveja, the te ľidžal leske pal e opona. Takoj pal oda o lavutara dikhle, sar e phuri gadži, e čašňička, ľidžal le Khañaske e kava. Has pre late charňi kaľi rokľica, pro šero baretka la antenaha a o čuča lake figinenas dži tele pro per. Oda imar nahas ajsi džuvľi sar kampol. Imar muršeske nič naphenelas. Dičholas avri, sar te bi jevende phirlas andro veš pro jahodi a linaje pro kupal’iskos le ľiženca pro pindre.

E zabava imar džalas fest, o lavutara mušinenas te bašavel the bi o saxofonos. Andre zala avenas upre urde andro kroji o gadžija, terne rakľija, khatar o barvale šedlaka, the khatar o chirne manuša. O chandžalo Putis has le džuvľendar imar calkom het, ačhiľas lendar diľino, buchľarelas o nakh u nadžanelas, sava peske te lel avri. Nekradeder bi kamľahas savoren, avka sar he leskro dad, o Kukus. Jov džanelas, so kerel, leske pes lačhes dživlas. Has les štar romňija, andre buči na phirlas, buči kerenas savore ča khere

andro hadžos, kidenas o pridavki pro čhavore a dživenas peske sar bare raja. O Putis nahas sar leskro dad, kamelas čak jekha romňia, aľe duje čhaven, hoj lendar te aven bare lavutara, perľi, umelci. Peskre daske solachardža, kaj adadžives peske kerela jekhe čhas. Gil’avelas, jodľinlas sar alpsko Tirolakos. Delas pestar te džanel sar pubert’akos, mutantos, e harmoňija rozcirdelas, maj leske na pukinde o gone. Akurat bašavenas čarleston: „Babičko, prosím tě, splň mi přání,“ a jov peske imar kidelas avri la džuvľa, perlorodka. Andr’oda avľa avri pal e opona o Khañas, pro šero has les e baretka la antenaha, he mukhelas pestar avri o signalis. Bašavelas calkom aver gil’i, mexicko hitos: „Kurukuku Paloma,“ a calo has la sadzatar. Makhľas pes andre, sar peľas tele pal o stolkos paš o bov, kaj has avri čhidži e sadza le bovestar. O manuša peske duminenas, kaj oda hin varesavi estrada, kaj oda patrinel kija lengro programos. Ňiko nakhelelas, savore čapkinenas, piskinenas, the asanas. O Khañas asalas tiž, hjaba nadžanelas soske a čapkinelas the jov. O lavutara pes olestar chudle u kerde peske pauza. Užarelas pre lende e večera. O chaben lenge andža e čašňička pro podium, u sar pes o lavutara mukhle andro chaben, ta dičholas oda avri avka, sar te bi bavinenas d’ivadlos.

O mato čarňuchos o Khañas radisaľolas, užarelas, hoj chala keradži zumin. No pro skamind has ča o čaro le parkenca, so plavinenas andro paňi sar murdale mačhe. Sar kamelas te lel o parkos pre vidľička, ta nadžalas oda. Bohkatar iľas o parkos andro vast the kamelas andre te danderel, aľe tiž oda nadžalas, nadelas pes. Chol’isaľiľas u tho džas peske o parkos ki o poklopocos: „Jaj, dikhen, párek!“ O manuša duminenas, kaj oda bavinel divadlo, čapkinenas leske u jov sar dikhľas, hoj okla lavutara o parki kušen, probindža te kušel he jov. Kajča e folia pes leske ľepinlas pro angušta, našči pes latar zbavinelas the paš oda košelas: „Kaj len o šľakos te trafinel, dikh andre soste oda pačaren! No, sar pes oleske phenel?“ Našči peske leperlas, aľe jekhvar pre oda avľas: „Sem oda hin primarius!“ O nipi andre zala hinke čapkinenas, piskinenas u jov asade mujeha jekhe kanestar dži ki aver, asalas tiž. Sar o Putis dikhľas, hoj maškar o danda les hin dzara, ta takoj lestar phučľas: „Ta so, more, has adaj e Jožarka?“ O Khañas naphedža aňi lav, ča diňas te džanel la čašňičkake andro vičapos u joj mindžar andžas pro podium pro tackos e lovina the e thardži. E čašňička leske cinde dikhleha žužardža o muj la sadzatar, u o lavutara takoj prindžarde, pal soste džal. Asanas, až pes chudenas le perendar. Maškar e zala andro kruhos bonžal’onas upre urde andro kroji o romňija the o čhaja le barvale šedlakendar, so lenge kidle o majetki. O kroji dičhonas avri sar skafandri, o gadžija le kuklenca pro šere khelenas, bondžal’onas dokola, the gil’avenas pal oda, so lenca kerde o komuňisti, kaj lenge savoro ile.

O Putis peske predikhelas savore džuvľen u jekha lendar peske iľas avri. Dovakerde pes le jakhenca the gele avri andal e zala. Pre kada ča užarelas, andre cma laha delas chandžale dumi, až latar o iskri chučkerenas, the rovňinenas pes lake o pora. Čumidenas pes u le Putis has o vasta všadzi. Chudľa lake

the e svetos. Andr’oda e gadži chudľa te izdral, he prečerindža pes pro beng. Chudľas le Putis te marel pašal o kana, cirdelas les balendar, pharavelas pre leste o naškrobimen gad, the danderelas les andro vušta avka, hoj lestar o rata čuľanas. O Putis darandžiľas, the ratvalo denašľas pale andre zala pro podios ki o lavutara. Izdrade hangoha lenge phenel: „Jaj, čhavale, moneki man darav! E diľiňi gádži pes manca kamelas te marel! O gad pre ma čhingerdža, danderdža man!“ Sar aľe dikhle o Roma štar, hoj les e rakľi hinke rodel the vičinel les avri andre cma, chudle lestar te asal. Jov aľe pal o podium pes imar narušindža a e harmoňija imar rozcirdelas ča pro jepaš.

Paľis pal jepaš rat has baro mariben, marenas pes savore. O Putis džanelas, so te kerel, phirelas skamind skamindestar, he pijelas e samohonka andal o pherde cakľi. Maj has hinke koro mato. O lavutara andal e zala denašte, aľe le Putis imar nahas šanca. Arakhľas peske les e perlorodka u cirdelas les avri, kaj te dokerel, so začňindža. Raľi leske imar nahas. Imar avelas nevo džives u o Putis, sig tosara, nango, la harmoňijaha pro dumo, mek furt kerlas peskre čhas, le lavutaris. E gadži oprimem pre savore štar pindre, izdralas andro baro rozkošis, o kol’ina lake hombisaľonas sera setatar, the kerelas vika pro Putis, pa-

rančol’inlas leske: „Sem thov tele oja harmoňija, tu vajčakona!“ O Putis vičinel: „Na, akana na, aňi Devleske!“ Sar te bi ginžahas e Bibľija. „Deeeevla, te bi thovás akana tele pal peste e harmoňija, ta miro čhavo imar šoha bi naaveľas lavutaris!“ E gadži, e perlorodka, leske danderelas o vasta, randelas les, čingerlas peske o bala, he kerelas vika: „Me kamav čhas hasičis!“ U jov, o Putis: „A so, te pes mangela pro svetos he la strikačkaha?“ E gadži alestar darandžiľas, the kerdža bida: „Gil’av, me kamav, kaj miro čhavo te avel spevakos, ci pana Boha!“ O Putis la harmoňijaha pro dumo džalas dureder la močaraha a daratar gil’avelas: „Miro rodos na tromal avri te merel, jááááj, Romale, čhavale, lalalalala...“ the futrom paš oda delas peskre čhas dživipen. Lengre kama vibnaske nahas agor, e perlorodka šital’inelas la buľaha sar pre disko teka u paš oda kerelas vika the parančol’inelas. O rukone bašonas, o kohuta gil’avenas u andr’oda, sar le Putistar imar džalas andre gadži leskre čhaskro dživipen, ta andro tosarutno ideos has jekhvar te šunel e vika mate manušendar. „More, savo nav daha amare čhavoreske?“ phučľas gules e gadži le Putistar. Sar kamelas o Putis te odphenel, jekhvar šundžas sar vareko kerel vika: „More, bašav. Cigán, hraj!“ Sar o nango he bigodžakro

Putis visaľiľas, dikhľas pandže mate gadžen. Darandžiľas, he takoj chudľas te bašavel: „A můj ocec z Markušovec zvaľil macer na pokrovec.“ E nangi gadži kerdža bari vika pre leste: „Gil’av, špívaj!“ O Putis nadžanelas, so te kerel, sar preačhiľa te bašavel, chudle les savore te marel. Daratar thodža o čanga pro phike, he nango chudľa te denašel, až pes pal leste o prachos vazdľa.

Sar doavľas ki o Roma, terdžiľas, kamelas cichones he počoral pašal lende te predžal avka, kaj les ňiko te na dikhel. Kajča nahas les pre oda bacht. O Roma imar has upre, terdžonas avri anglo khera, pojekh pijenas thuvale, aver radisaľonas le tosaraske, o džuvľa rajbinenas he thovnas te šučol o hundri. Imar les nahas aver šanca, ča mušindža nango te predžal pašal o Roma. Savore lestar asanas, kerenas lestar čušagos. Le romenge has pro baro asaben. Kim dovľas khere, dikhle les nangones savore Roma. Leskro dad, o Kukus, pre leste imar užarelas avri anglo kher. Čoro čhavo, o Putis, chudľa mariben he peskre dadestar, le Maharadžastar. Perdal o Putis oda has moneki bari ladž.

Pal oda o Putis ladžatar nadžalas maškar o Roma. U sar aviľas avri peršes, ta delas duma, kaj mek šoha nazadžidžiľas kajso rasizmus, sar akor andro majos, sombatone rači the kurke tosara. **Gejza Horváth**

Umělecká pohlednice, první čtvrtina 20. století.

ze sbírky Muzea romské kultury

Listování v kalendáriu z dějin Romů – 10. díl

(Romové Čech, Moravy a Slezska v časech a nečasech dávných i nedávných)

1991, 3. 3.

Při sčítání lidu přihlásilo se v českých zemích k romské národnosti a uvádělo romštinu jako mateřský jazyk 32 903 osob. Skutečný počet Romů byl však mnohonásobně vyšší: podle kvalifikovaných odhadů se pohyboval v rozmezí od 150 do 200 tisíc osob.

1862, 5. 3.

Obecní zákon č. 18/1862 ř. z. stanovil, že každý státní občan musel mít v některé obci domovské právo a co do domovských záležitostí odkazoval na připravovanou zvláštní normu. Tou se stal zákon č. 105/1863 ř. z. o úpravě domovské příslušnosti rakouských občanů včetně Romů, která se mohla udělovat buď způsobem původním (přijetím do obecního svazku), nebo způsobem odvozeným (narozněním, sňatkem). Některá z těchto legislativních ustanovení byla pak novelizována zákonem č. 222/1896 ř. z., na základě nichž okresní politická správa přikazovala do domovského svazku obcí v hojnějším počtu také romské bezdomovce.

1943, 5. 3.

Zvláštní soud v Praze odsoudil k trestu smrti Romku Boženu Serynkovou (nar. 2. 3. 1921), která byla ve vysokém stupni těhotenství: odsouzená porodila týden po vynesení rozsudku chlapce, nemohla však být podle tehdejších nařízení popravena dřív, dokud jejímu novorozenci nebudou tři měsíce. Zůstala proto ve vězeňské nemocnici, odkud byla teprve 10. května 1943 odvedena pod pankráckou gilotinu a tam sřata dvě minuty po svém muži Františku Serynkovi (nar. 14. 1. 1912). Na základě nelitostných ortelů téhož soudu byli na Pankráci popraveni také další Romové. Např. 29. října 1943 Terezie Serynková (nar. 28. 2. 1912), jakož i několik dodatečně dopadených uprchlíků z protektorátních cikánských táborů: 10. února 1944 Antonín Růžička (nar. 1. 8. 1921), Bohumil Růžička (nar. 25. 1. 1902), Josef Růžička a František Serynek (nar. 14. 1. 1911), dále 9. června 1944 Alois Růžička (nar. 19. 12. 1923), František Růžička (nar. 7. 9. 1923) a Jan Serynek (nar. 30. 11. 1916), 15. června 1944 Ludvík Murka (nar. 26. 2. 1908) nebo 16. února 1945 Václav Růžička (nar. 20. 8. 1921) a Jindřich Serynek (nar. 31. 12. 1922).

Bývalá městská jatka na Masné ulici v Brně – shromaždiště Romů určených k transportu do Osvětimi.

foto: ze sbírky Muzea romské kultury

1952, 5. 3.

Ministerstvo vnitra rozeslalo národním výborům všech stupňů oběžník „o úpravě poměrů osob cikánského původu“. Dílčích výsledků prý zatím bylo dosaženo pouze v oblastech zdravotnictví, školství a kultury, kdežto sociálně ekonomickým otázkám se nevěnovala téměř žádná pozornost. Jednalo se o první poválečnou směrnicí, v níž stát definoval svůj přístup vůči Romům.

1937, 6. 3.

V Brně se narodil romský aktivista a politik Karel Holomek. Vystudoval Strojní fakultu Vojenské technické akademie, kde působil jako odborný asistent. V období normalizace byl vyškrtnut z KSČ, zbaven učitelského místa a vyslýchán kvůli „podvracení republiky“. Vystřídal pak několik dělnických profesí, navázal těsný kontakt s prostředím Charty 77 a stal se signatářem Hnutí za občanskou svobodu. V polistopadovém období byl poslancem České národní rady, spoluzaložil Muzeum romské kultury, v 90. letech působil ve vládních radách pro lidská práva a pro záležitosti romské komunity, v současné době předsedá Společenství Romů na Moravě a rediguje česko-romský čtrnáctideník Romano hangos / Romský hlas. Pod pseudonymem Karel Oswald vydal Dávné vzpomínky (2010). Dcera Jana, provdaná Horváthová, je ředitelkou Muzea romské kultury, zeť Vladimír kardiologem.

1538, 7. 3.

Moravský zemský sněm zakázal Romům pobývat v Moravském markrabství a nařídil provést jejich okamžité vyhoštění: „O cigány na tom zůstáno (=opatřeno), aby konečně ve dvou nedělích ven z země vybiti (=bitím vyhnání) a vypovědění byli, a to se v městech a v městečkách skrze volání posla oznamovati má.“ Takové provolávání se provádělo pravidelně o trzích a o slavnostech, zvláště o posvíceních, ale také jindy, např. za poledne v neděli a ve svátcích.

1943, 7. 3.

Do Auschwitz-Birkenau odejelo z Brna 1 038 Romů a z těch registrovali téhož a příštího dne 492 ve vězeňské knize mužů a chlapců a 546 ve vězeňské knize žen a dívek. Na brněnské Masné ul. byla roku 2000 odhalena pamětní deska, která připomínala vypravení tohoto transportu z tamního shromaždiště, a Muzeum romské kultury vydalo při této příležitosti jmenný seznam

Karel Holomek přebírá vyznamenání od Václava Havla.

foto: z archivu Karla Holomka

transportovaných pod názvem Z Brna do Auschwitz-Birkenau.

2009, 8. 3.

Martin Turták zachránil z hořícího uzavřeného automobilu Lenku Zimmermannovou, upoutanou na invalidním vozíku. Dostal oficiální poděkování od primátora města Liberce a Hasičský záchranný sbor ČR mu udělil medaili za statečnost.

1942, 9. 3.

Vládní nařízení č. 89/1942 Sb. o preventivním potírání zločinnosti, podle jehož ustanovení mohla kriminální policie uvalovat ochrannou vazbu na zločince z povolání a dále na asociály, mezi nimi rovněž na romské muže a ženy.

1959, 9. 3.

Ve východoslovenském Jablonově se narodil Petr Tulia, stavební podnikatel ve Valašském Meziříčí a jeden ze zakladatelů a současný předseda Demokratické aliance Romů ČR. Absolvoval Filozofickou fakultu Trnavské univerzity, kde dosáhl později doktorátu. Realizoval Dům Pod křídly, azylové bydlení pro mladé lidi v problémech, a podílel se na Romprojektu, společné aktivitě radnic Valašského Meziříčí a nizozemského Bussunu na přípravě romské mládeže pro učební obory stavební dělník, kuchař a číšník. Zasloužil se o vydávání měsíčníku pro romské děti a mládež Kereka, jehož je šéfredaktorem, a stál u zrodu mezinárodního festivalu Romská píseň, který se koná každoročně v Rožnově p. Radhoštěm.

1943, 11. 3.

Z Prahy transportovali do Auschwitz-Birkenau 642 Romů, z nichž bylo 288 zaznamenáno do mužské a 354 do ženské evidenční knihy.

1970, 11. 3.

Svaz Cikánů-Romů založil v Brně hospodářský podnik Névo drom, jehož provoz byl však pro řadu organizačních a finančních problémů k 31. prosinci 1972 zastaven.

1975, 13. 3.

V Praze se narodil zdravě ambiciózní Marek Jakoubek. Od skončení studií na Univerzitě Karlově působí učitelsky na Katedře antropologie Západočeské univerzity v Plzni, kde průběžně dosáhl starého i dvou nových akademických titulů a vědeckopedagogické hodnosti docenta. Do povědomí romistické veřejnosti vstoupil kontroverzní esejí Romové: konec (ne)jednoho mýtu. Tractatus Culturo(mono)logicus (2004). Od té doby krom četných časopiseckých statí a polemických příspěvků, zve-

řejňovaných povětšinou v autorské dvojici s manželkou Lenkou Budilovou, se stal mimořádně plodným editorem. Připravil do tisku sérii monotematických sborníků – buď sám Cikáni a etnicita (2008), nebo ve spolupráci s kolegy z pracoviště: tj. s Lenkou Budilovou Cikánská rodina a příbuzenství (2007), Romové a Cikáni: neznámí i známí (2008), Cikánské skupiny a jejich sociální organizace (2009), s Tomášem Hirttem Romové: kulturologické etudy (2004), Soudobé spory o multikulturalismus a politiku identit (2005), „Romové“ v osídlech sociálního vyloučení (2006), Rómske osady na východnom Slovensku z hľadiska terénneho antropologického výskumu (2008), respektive s Ondřejem Poduškou Romské osady v kulturologické perspektivě (2003).

1833, 14. 3.

Když při vyhošťování početné skupiny Romů z Jihlavského kraje přišel její postrkový průvodce o život, vydalo moravské gubernium nařízení, aby byli hnanci napříště vedeni po skupinkách do šesti osob, při čemž muži měli být zakováni v poutech a ženy s dětmi svázané provazy.

1928, 14. 3.

Vyhláška zemské správy politické pro Slezsko, která zakazovala potulným cikánům vstupovat do Opavy, do všech okresních měst, do lázní Darkova, Dolní Lipové, Janských Lázní a Karlovy Studánky a do obvodů dalších 26 obcí. V květnu 1928 vyhlásila podobný zákaz zemská správa politická na Moravě, který platil pro Brno a Olomouc, do lázní Luhačovice a obcí v politických okresech Boskovice (celkem 20 obcí), Hodonín (10), Holešov (4), Hranice (2), Mikulov (22), Moravská Ostrava (7), Moravské Budějovice (23), Nový Jičín (4), Šumperk (20), Valašské Meziříčí (1), Vsetín (1) a Znojmo (60). V Čechách spustil sérii podobných vyhlášek zemský úřad v Praze, když potulným cikánům zakázal vstupovat roku 1933 do Velké Prahy a okolí (tj. do obvodů politických okresů Praha-venkov, Říčany, Jílové a částečně i Brandýs n. Labem) a v letech 1935–1936 na území politického okresu Mariánské Lázně, katastrálních obcí Poličky, Kamence, Korouhve, Modřence, Limberka, Borové, Jedlové a Bystřého, na území v okolí lázní Poděbrad a do politických okresů Chotěboř a Vysoké Mýto.

2000, 14. 3.

Česká televize začala na 2. programu vysílat vzdělávací pořad Amare Roma / Naši Romové. Šestnáctidílný cyklus režirovaný Martinem

Chlupáčem poskytoval základní informace o jazyce, kultuře a tradicích romského etnika.

1730, 15. 3.

Městský soud v Kožlanech odsoudil Roma Michala Hamerníka k nucené práci na panském nebo obecním díle. První doklad takového trestního postihu, který začal postupně vytlačovat do té doby obvyklé sankce hrdelní nebo tělesné.

2008, 15. 3.

Ve Strupešicích zemřel Ján Ačo Slepčik, zakladatel kapely Terne čhave. Roku 1990 účinkoval se ženou Magdou na Romfestu v Brně-Lišni a roku 1999 na Festivalu etnické hudby v Praze. To už manželé pod jménem Duo Slepčik znali posluchači nejenom na domácích scénách, ale také v Innsbrucku, Vídni nebo v Paříži. Osobitý kytarista a zpěvák mistrovsky předváděl jak phurikane giľa (starodávne romské písně), tak neve giľa (nové romské písně s patrnými vlivy popu, rocku nebo folku). Nebyl přitom pouze interpretem, ale také autorem vlastní písňové tvorby, která je nahrána v albu The Gipsy Songs (2003).

1943, 17. 3.

Do Auschwitz-Birkenau přibýlo ze Sudet 658 Sintů a Romů, kteří byli označeni jako němečtí státní příslušníci; jednalo se o 313 mužů a chlapců a o 345 žen a dívek.

1943, 19. 3.

Z Olomouce bylo vypraveno do Auschwitz-Birkenau dohromady 972 moravských Romů, k nimž se po cestě připojilo v Přerově dalších 67 Romů z Čech; celkový počet transportovaných se tak zvýšil na 1 039 osob a z nich pak bylo vedeno 514 v mužské a 525 v ženské vězeňské evidenci.

1921, 22. 3.

V romské osadě ve Velkém Šariši se narodila spisovatelka Elena Lacková. Dramatickou skladbu o útrapách romského obyvatelstva za tzv. slovenského štátu napsala pod názvem Horiaci cigánsky tábor už roku 1945, nastudovala ji s amatérským souborem svých přátel a příbuzných a v mnoha reprízách ji pak prezentovala v prešovském a rovněž v karlovarském kraji. Literární úspěch přiměl Eleny (Romové ji říkali Ilona) nejprve k absolvování kurzu pro kulturní pracovníky a pak i dálkového studia na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a průběžně ke kulturně osvětové činnosti v Prešově a v Ústí n. Labem. V letech 1969–1973 působila ve Svazu-Cikánů Romů v Praze. Po odchodu do důchodu začala znovu psát pohádky, povídky a divadelní hry. Jednu z her, nazvanou Žužika, režiroval pro Československý rozhlas s předními českými herci režisér Josef Melč a hře se dostalo prestižního ocenění Prix Bohemia. Po dobu osmi let nahrávala Milena Hübschmannová Elenino vyprávění o jejím životě, přeložila je z romštiny do češtiny a vydala knižně jako jedno ze stěžejních děl romské literatury pod názvem Narodila jsem se pod šťastnou hvězdou (1. vyd. 1997, 2. vyd. 2002; angl. a franc. překlad 2000, maď. překlad 2001). Zemřela roku 1973.

Ctibor Nečas

Rasistický status v sociální síti stál slovenskou moderátorku pracovní místo v televizi.

Sociální sítě jako je FACEBOOK jsou mimo jiné dobré také tím, že často vyvolávají upřímnou touhu svých uživatelů říct něco od srdce. A ti druzí se pak rychle dozví, co má člověk „na mysli“.

Sportovní moderátorka slovenské veřejnoprávní televize Kristina Kormúthová zveřejnila rasistický status, který ji bude stát minimálně lukrativní pracovní místo a také přijde o možnost být tváří prestiž-

ní módní show Gypsy Fest v Bratislavě.

Její facebookový status, který byl zprvu viditelný jen pro její přátele, avšak vzápětí se rozšířil po celém slovenském internetu, zněl: „*Nějaký nedonošený smradlavý Cikán vám z domu krade čtyřmetro- vou okapovou rouru, je takové slovenské. Proč tohle nemůžeme my myslivci střilet jako škodnou?*“

Moderátorka svůj status rychle

smazala a omluvila se: „*Upřímně se omlouvám za toto unáhlené vy- jádření, které vzniklo v afektu a ne- slučuje se s mým osobním přesvěd- čením. Já si Romů vážím, můj otec hrál v kapele jen s Romy. Já mám mnoho kamarádů mezi Romy. Je mi to líto.*“

Jenže bylo už pozdě. Veřejno- právní televize RTVS s paní Kormúthovou ukončila okamžitě spo- lupráci a organizátoři mezinárodní

módní show International Gypsy Fest v Bratislavě se také rozhodli vybrat jako tvář této velkolepé akce pro letošní rok někoho jiného.

Česká i slovenská, romská i ne- romská veřejnost chování moderá- torky přísně odsoudila. Například populární rapper Rytmus vyjádřil předpoklad, že jen Hitler by byl na Kristínu hrdý. Jiní romští umělci zase byli buď v šoku nebo vyjádři- li politování.

Někteří uživatelé sociálních sítí, ať už v afektu nebo bez něj, si čas- tokrát neuvědomují, že jejich akti- vita na facebooku je zcela veřejná. Únik kontroverzních statusů mezi širokou veřejností je odsud velmi snadný. Na jednu stranu si někdo může stěžovat, že je takto poškozováno soukromí dotyčného uživate- le, na druhou stranu je dobře, že čas od času někdo nevydrží a odhaluje zde svoji pravou tvář. **(nnj)**

Podle Jean-Marie Le Pena by epidemie Eboly vyřešila všechny nepřizpůsobivé během tři měsíců.

Známý ultrapravicový politik a eu- roposlanec za Národní frontu Jean Marie Le Pen, v předdveří voleb do Evropského parlamentu přišel se šo- kujícím nápadem – nakazit tzv. ne- přizpůsobivé smrticím virem Ebola. Ve své řeči ve městě Marseille navr- hl tento politik způsob, jak se poprat s „populační explozí“ a s ní souvi- sejícím problémem migrace. Jean-

-Marie Le Pen a jeho dcera Marine Le Penová, varují své početné vo- liče před imigrací a sdělují, že po- litika Národní fronty stojí na dvou pilířích – je protiimigrační a proti- evropská. Zrůdnost Le Penovského populismu spočívá v nacistické ré- torice zastrasování francouzských voličů chimérou imigrace. Podle Le Penové je Francie na jedné straně

ohrožená přísunem cizích kultur vl- nou cizinců, kteří chtějí změnit fran- couzské zvyklosti a životy, na druhé straně je to Evropská unie, která se snaží prostřednictvím své adminis- trace zasahovat do každého aspektu života francouzských občanů.

Stejně jako někteří čeští politici s jistotou volají po společenském a pracovně-právním vyloučení tzv.

nepřizpůsobivých a imigrantů z ve- řejného života České republiky, francouzský ultrapravicový politik a jeho dcera vidí jako řešení sou- časného demografického vývoje ve Francii násilnou vakcinaci Eboly. „Virus Ebola je strašná nemoc a stejně jako jaderné nebo vnitřní války je schopen pozměnit demo- grafický vývoj, který je sám o sobě

katastrofický,“ dodal na závěr své marseillské řeči Le Pen.

Francouzská vláda tyto zrušné výroky odsoudila a označila za ne- přípustné. Jean-Marie Le Pen byl již v minulosti odsouzen za šíření rasismu, fašismu a antisemitismu. Plynové komory například označil za pouhý „detail druhé světové vál- ky.“ **(nnj)**

Tanec dělá Romy a hudbu viditelnými – rozhovor se skupinou Dance the Yard.

Dokončení ze str. 1

dy, a tím vznikají taneční sestavy a choreografie pro vystoupení.

A kdo je tvůrcem takových choreografií?

Tvoříme je společně, ale samozřej- mě konečnou podobu našich vy- stoupení vytváří jedni z nejlepších brněnských tanečníků Lukáš Holub a Patrick Ruszo. Lukáš Holub totiž zároveň tančí ve skupině známého brněnského DJ Stand Lee, který pro nás dělá i hudební mixy, bez nichž bychom neměli co zviditelňovat.

Povězte víc o svých úspěších, kde všude jste vystupovali?

Dá se říct, že vystupujeme pořád někde. Tančíme na různých ak- cích, jako jsou narozeniny, bene- fiční akce, vystupovali jsme napří- klad s Igorem Kmeťem, Tomášem Botlem, Anitou Soul a také spolu-

pracovali na natáčení videoklipu Funky brothers a sestry Matiovy. Je toho opravdu hodně.

Za dobu vašich úspěchů a vystou- pení jste určitě museli být oceně- ní, prozrad', Markéto, na jaké ta- neční soutěži?

Naším největším dosavadním úspě- chem je získání druhého místa na prestižní české soutěži Emco dan- ce life za Českou republiku. Máme z toho obrovskou radost a chuť se rozvíjet dál. Znamená to, že další úspěchy nás teprve čekají.

Gratuluji, a kdo všechno vás v ta- ci podporuje?

Určitě nás podporují naše rodiny a přátelé, a to je pro nás důležité.

Vaše brzké vystoupení, kde vás můžeme vidět?

Určitě na Miss Roma 2014, v Praze na mezinárodní festivalu Khamoro, Muzejní Noc. O všech našich ak- cích se dozvíte na našich faceboo- kových stránkách Dance the yard.

Vidíte v tanci konkurenci?

Bez konkurence to ani nejde. Je to v první řadě hnací síla.

Řekli byste o sobě, že považuje- te tanec za svou největší vášně? Chtěli byste se tancem v budou- nosti živit, co by profesionální ro- mští tanečníci, nebo tancujete jen tak pro radost a z nudy?

Tanec je pro nás vším, díky tanci a hudbě se cítíme šťastní. Nechce- me být nikým jiným, tanec je náš životní styl. To znamená, že na tvo- ji otázku odpovídám – ano, tanec je pro nás v životě největší vášně. Tancujeme i pro radost a také chce-

me něco dokázat v životě. Tancu- jeme vlastně pořád. Chtěli bychom se jednou tancem živit jako profe- sionální tanečníci. Zveme tímto všechny na akce, jejichž součas-

tí budou i naše vystoupení. Moc se na všechny těšíme a přátelsky zdravíme.

Markéta Funtiová a Lukáš Holub
Rozhovor vedla Veronika Kačová

foto: archiv Dance the Yard

Projekt Změníš svoji budoucnost?

Dvouletý projekt ve spolupráci Muzea romské kultury a Jekhetane avindo – Společná budoucnost se blíží ke svému vyvrcholení.

Projekt byl od svého začátku za- měřen na podporu dětí a rodičů, kte- ří se aktivně angažují ve vzděláva- cím procesu a zejména na zvýšení pozitivní motivace dětí dosahovat lepších výsledků ve škole. Jedenáctého dubna převzala Jana Poláková, pověřená řízením muzea Romské kultury, spolu s dětmi zapojenými do projektu, na tenisovém turnaji šek na padesát tisíc korun z rukou primátora Romana Onderky a Mi- lana Ščuky. Třicátého června pro- běhne za přítomnosti Ščuky a On- derky slavnostní předání cen dětem, kterým se podařilo nejvýrazněji zlepšit svůj prospěch v průběhu ce- lého projektu. **Julie Svatoňová**

O Roma vakeren

je pořad Českého rozhlasu určený pro Romy.

Jeho jednotlivé relace lze zpětně vyhledat v archivu textů na www.romove.cz

Domino – perdal amare čhavore

Andro amaro kher Domino Jano- veste, nadur Litvinovostar, sako d'i- ves phiren buter sar biš čhavore, šov beršendar dži ko bišušov. Hine an- dalo gav Janov, kaj bešen but ro- mane fajti.

Kadi buři kerel e Charita Most. Keras adi buři vaš oda, kaj o čha-

vore pes te khelen. Phiren adaj lo- šale. Šaj khelen, šaj bašaven roma- ne giľora. O Jankus Horváth len sikhavel romanes, kaj te na bisteren peskeri duma. E Ivana Cisarovo len sikhavel te khelel, te rajzolinel, šaj adaj khelen, so kamen, o fotbal, etc. O Mirkus Šarkezi le čhaven sikh-

vel te bašavel. O Domino hino paš e škola, savi užarel adaptacija. Sar ela kiso buři, le čhavoren užarela but droma, sar te vazdel peskero dživipen the čhavoripen.

Pro agor čhoneste majos keraha baro Čhavorengero d'ives.

Amari buři sikhavel le čhavo-

renge aver drom kijo dživipen bijo draba, bije kriminalita. Kamas, kaj amare čhavore the terne čhave arakhen drom kijo feder dživipen. Kaj pes te na ladžan vaš peskero ro- mipen, kaj hine Roma. Pro lengero dureder dživipen lenge adi buři ela pre dzeka. **Jan Horváth**

Domino – klub pro naše děti

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež v litvinovském sídliš- ti Janov denně navštěvuje zhruba dvacet dětí od šesti do šestadvaceti let. Jsou většinou z nedalekého síd- liště s větší koncentrací romského

obyvatelstva. Zřizovatelem klu- bu je Oblastní Charita Most. Hlav- ním úkolem tohoto zařízení je účel- ně využití volného času mladých lidí. Děti sem chodí rády. Mají tu mimo jiné taneční dílnu, kde se učí

romským tancům, a také hudební kroužek, kde hrají talentovaní ro- mští muzikanti.

Jan Horváth zde vede jazykový kroužek romštiny, děti si tak připo- mínají svůj mateřský jazyk a rom- ství. O hudební rozvoj dětí se stará ve svém kroužku Miroslav Šarkézi.

Pod vedením Ivany Cisárové děti rozvíjejí svůj výtvarný talent ve vý- tvárném kroužku. Pro ty, kteří by si chtěli jen zahrát, jsou k dispozi- ci desítky stolních her. Pro soutěži- vé kluky je zde také stolní fotbálek.

Klub Domino sídlí v hezkém do- mečku na dvoře bývalé zvláštní školy, kterou letos čeká rozsáhlá re- konstrukce. Po opravě bude velká budova bývalé školy sloužit jako komunitní centrum pro děti a mlá- dež a jejich rodiče. Přílehlá zahra- da již dnes poskytuje dětem prostor pro sportovní aktivity, opékání

a společnou zábavu.

Na konci května v klubu Domi- no proběhne oslava Dne dětí. Sou- částí slavnostního dne budou taneč- ní a hudební vystoupení a spousta legrace.

Podle slov vedení, činnost klubu směřuje k tomu, aby sociálně zne- výhodněné děti využívaly svůj vol- ný čas smysluplně. Není totiž nic smutnějšího, než když mládež kvů- li nenaplněnému času a nedostatku vůle dělat lepší věci, začíná s tako- vými špatnostmi jako jsou drogy, prostituce, hrací automaty a krimi- nalita.

V nízkoprahovém zařízení v Lit- vínově vedou učitelé své svěřence k účtě ke starším lidem, slušnému chování a vážení si sebe samých. To jsou vlastnosti, které se budou mla- dým lidem v životě určitě hodit.

Jan Horváth

foto: Jan Horváth

Muzeum romské kultury

Bratislavská 67, 602 00 Brno, tel.: 545 571 798
e-mail: media@rommuz.cz, www.rommuz.cz
MHD: tram. 2, 4, 11, zast. Tkalcovská, tram. 3, 5, 9, zast. Dětská nemocnice

MUZEUM ROMSKÉ KULTURY

Program na ČERVEN 2014

OTEVÍRACÍ DOBA V NEDĚLI PRODLOUŽENA DO 18⁰⁰ (poslední vstup v 17¹⁵)

VÝSTAVY

Svět bez hranic. Romové a sport
Výjimečné osobnosti. Silné příběhy. Překonané překážky i bolest. / 2. p.

Cikánský mýtus
Autentická vyobrazení v protikladu k romantizujícím stereotypům o Romech. / Přednáškový sál

STÁLÁ EXPOZICE
Příběh Romů. Přijďte odhalit příběh Romů a jejich kultury na pozadí světových dějin od počátků po současnost.

Streetbalový turnaj v rámci festivalu Ghettofest
Streetball je pouliční forma basketballu, která pochází z USA. V rámci doprovodných programů k výstavě

vě **Svět bez hranic. romové a sport** pořádáme jako součást festivalu Ghettofest streetbalový turnaj pro dospělé. Přijďte si užít celý den se sportem!

Místo konání: Hřiště na Svitavského nábřeží, Brno.
8. 6. 2014 od 10 do 16.00 hod.

FILMOVÝ ČTVRTEK V MORAVSKÉ ZEMSKÉ KNIHOVNĚ
PODOBY ASIMILACE ROMŮ od 50. let do současnosti odhalí komponovaný večer dobových filmových dokumentů a reportáží. Po promítnutí filmů bude následovat debata tří generací romských osobností, jejichž životy nucená asimilace přímo ovlivnila. Kde jsou její hranice? A proč se u nás integrace Romů nedaří?

Místo konání: Moravská zemská knihovna, Kounicova 65a, Brno.
12. 6. v 18.00 hod.

Otevírací doba • po a so zavřeno • út–pá 10–18, poslední vstup 17¹⁵ • ne 10–18, poslední vstup 17¹⁵

Střední odborná škola managementu a práva, s.r.o.

se sídlem Macharova 1376, Kolín V., 280 02
odloučené pracoviště: Vranovská 17, Brno 614 00

Ve školním roce 2014/2015 nabízíme čtyřleté maturitní obory, ve kterých můžeš uspět i ty!!

75-31-M/01
Předškolní a mimoškolní pedagogika

75-41-M/01
Sociální činnost

68-43-M/01
Veřejnosprávní činnost

Možnost dálkového studia v těchto studijních oborech: (varianta zkrácené verze)

75-31-M/01
Předškolní a mimoškolní pedagogika

75-41-M/01
Sociální činnost

NÁBOR STÁLE POKRAČUJE - přijímáme bez přijímaček

Kontaktní osoba:
David Ščuka, manager školy
tel. +420 607 824 664 www.sosmap.cz

Adresa:
Střední odborná škola managementu a práva, s.r.o.
odloučené pracoviště: Vranovská 17, Brno 614 00

Folklorní festival Přerov V zámku a podzámčí

8. ročník
13. a 14. června 2014

Program 13. 6. 2014
10.00 – 11.00 Zahájení festivalu a představení folklorních skupin z Přerova a okolí.
11.00 – 12.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
12.00 – 13.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
13.00 – 14.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
14.00 – 15.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
15.00 – 16.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
16.00 – 17.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
17.00 – 18.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
18.00 – 19.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
19.00 – 20.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
20.00 – 21.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
21.00 – 22.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
22.00 – 23.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
23.00 – 24.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
24.00 – 25.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
25.00 – 26.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
26.00 – 27.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
27.00 – 28.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
28.00 – 29.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
29.00 – 30.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
30.00 – 31.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
31.00 – 32.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
32.00 – 33.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
33.00 – 34.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
34.00 – 35.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
35.00 – 36.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
36.00 – 37.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
37.00 – 38.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
38.00 – 39.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
39.00 – 40.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
40.00 – 41.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
41.00 – 42.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
42.00 – 43.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
43.00 – 44.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
44.00 – 45.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
45.00 – 46.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
46.00 – 47.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
47.00 – 48.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
48.00 – 49.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
49.00 – 50.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
50.00 – 51.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
51.00 – 52.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
52.00 – 53.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
53.00 – 54.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
54.00 – 55.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
55.00 – 56.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
56.00 – 57.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
57.00 – 58.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
58.00 – 59.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
59.00 – 60.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
60.00 – 61.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
61.00 – 62.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
62.00 – 63.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
63.00 – 64.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
64.00 – 65.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
65.00 – 66.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
66.00 – 67.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
67.00 – 68.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
68.00 – 69.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
69.00 – 70.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
70.00 – 71.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
71.00 – 72.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
72.00 – 73.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
73.00 – 74.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
74.00 – 75.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
75.00 – 76.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
76.00 – 77.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
77.00 – 78.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
78.00 – 79.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
79.00 – 80.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
80.00 – 81.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
81.00 – 82.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
82.00 – 83.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
83.00 – 84.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
84.00 – 85.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
85.00 – 86.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
86.00 – 87.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
87.00 – 88.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
88.00 – 89.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
89.00 – 90.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
90.00 – 91.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
91.00 – 92.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
92.00 – 93.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
93.00 – 94.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
94.00 – 95.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
95.00 – 96.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
96.00 – 97.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
97.00 – 98.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
98.00 – 99.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
99.00 – 100.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.

Česko-Slovenská Miss Roma 2014

14. června 2014 ve 20⁰⁰ hod.
Dům kultury Hodonín

Program:
18.00 – 19.00 Zahájení a představení folklorních skupin z Přerova a okolí.
19.00 – 20.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
20.00 – 21.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
21.00 – 22.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
22.00 – 23.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
23.00 – 24.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
24.00 – 25.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
25.00 – 26.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
26.00 – 27.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
27.00 – 28.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
28.00 – 29.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
29.00 – 30.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
30.00 – 31.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
31.00 – 32.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
32.00 – 33.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
33.00 – 34.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
34.00 – 35.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
35.00 – 36.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
36.00 – 37.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
37.00 – 38.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
38.00 – 39.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
39.00 – 40.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
40.00 – 41.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
41.00 – 42.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
42.00 – 43.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
43.00 – 44.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
44.00 – 45.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
45.00 – 46.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
46.00 – 47.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
47.00 – 48.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
48.00 – 49.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
49.00 – 50.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
50.00 – 51.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
51.00 – 52.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
52.00 – 53.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
53.00 – 54.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
54.00 – 55.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
55.00 – 56.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
56.00 – 57.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
57.00 – 58.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
58.00 – 59.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
59.00 – 60.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
60.00 – 61.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
61.00 – 62.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
62.00 – 63.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
63.00 – 64.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
64.00 – 65.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
65.00 – 66.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
66.00 – 67.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
67.00 – 68.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
68.00 – 69.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
69.00 – 70.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
70.00 – 71.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
71.00 – 72.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
72.00 – 73.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
73.00 – 74.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
74.00 – 75.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
75.00 – 76.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
76.00 – 77.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
77.00 – 78.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
78.00 – 79.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
79.00 – 80.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
80.00 – 81.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
81.00 – 82.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
82.00 – 83.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
83.00 – 84.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
84.00 – 85.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
85.00 – 86.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
86.00 – 87.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
87.00 – 88.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
88.00 – 89.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
89.00 – 90.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
90.00 – 91.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
91.00 – 92.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
92.00 – 93.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
93.00 – 94.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
94.00 – 95.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
95.00 – 96.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
96.00 – 97.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
97.00 – 98.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
98.00 – 99.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.
99.00 – 100.00 Představení folklorní skupiny z Přerova a okolí.

Nabídka inzerce

Ceník:

celá strana 5 000 Kč (rozměr 26×40)

1/2 strany 3 500 Kč (rozměr 26×20 nebo 40×13)

1/4 strany 1 500 Kč (rozměr 13×20)

menší formát – 7 Kč/cm²

Sleva při opakované inzerci na druhé a další vydání 25%
žádosti o inzerci na mail: holmkova@srm.cz

VÝSTAVA PRACÍ DĚTÍ Z VOLNOČASOVÝCH AKTIVIT MUZEA ROMSKÉ KULTURY

5. – 28. 5. 2014

MUZEUM ROMSKÉ KULTURY

Předplatné Romano hangos

příjmení, jméno:
název organizace:
adresa, PSČ:
e-mail: telefon:
počet objednaných výtisků:
způsob platby: ☐ hotově ☐ složenkou
☐ bankovním převodem bez faktury; variabilní symbol:
☐ bankovním převodem na fakturu

vyplněný formulář zašlete na adresu:
Romano hangos, Bratislavská 65a, Brno 602 00.
Komerční banka Brno-město; číslo účtu: 27-488570217/0100
cena předplatného pro rok 2014 je 280 Kč

Adresa redakce Romano hangos a Společenství Romů na Moravě

Bratislavská 65a, Brno 602 00
tel.: 545 246 673 www.srm.cz
číslo účtu: 27-488570217/0100

Vydávání Romano hangos podporuje Ministerstvo kultury České republiky

MISTROVSTVÍ REPUBLIKY ROMŮ V MALÉ KOPANÉ

14. ROČNÍK

Kde: Broumov u Náchoda
Kdy: 12. července 2014

Prezentace: 8:30 hod.
Zahájení: 9:00 hod.

Vybraní hráči z tohoto turnaje budou reprezentovat Českou republiku na mezinárodním turnaji v Anglii.

Blíže informace u p. Jiřího Párala
e-mail: info@broumov.cz
telefon: 006 398 845 722 750 104